

**TEMATY NA CZĘŚĆ USTNĄ EGZAMINU MATURALNEGO
W ROKU SZKOLNYM 2014/2015**

Literatura:

1. Funkcje motywu wędrówki w utworach literackich. Rozważ temat, odwołując się do wybranych przykładów.
2. Różne sposoby i funkcje ukazywania władców w literaturze. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
3. Rola i zadania poety w czasach współczesnych. Omów problem, odwołując się do liryki wybranego twórcy.
4. Literackie rozmowy z Bogiem. Przedstaw ewolucję motywu, odwołując się do przykładów z trzech epok literackich.
5. Dzieło literackie jako świadectwo swego czasu. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literatury współczesnej.
6. Funkcjonowanie mitu arkadyjskiego w literaturze. Omów problem w oparciu o wybrane utwory należące do literatury staropolskiej.
7. Rola lektur w kształtowaniu charakterów postaci literackich. Przedstaw na wybranych utworach z różnych epok.
8. Etos miłości romantycznej w literaturze romantyzmu i dziełach literackich późniejszych epok. Omów problem na wybranych przykładach.
9. Dydaktyczna funkcja literatury. Omów zagadnienie, wykorzystując wybrane utwory epoki oświecenia lub pozytywizmu.
10. Motto, tytuł i zakończenie utworu jako klucz do interpretacji dzieła. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
11. Groteska jako metoda kreowania obrazu rzeczywistości. Omów problem na przykładzie wybranych utworów literackich różnych epok.
12. Historia jako czynnik determinujący ludzki los. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literackich XIX lub XX wieku.
13. Motyw pielgrzymy w literaturze. Rozważ problem, odwołując się do wybranych utworów z dwóch epok.
14. Wątki oniryczne w literaturze. Omów sposoby wykorzystania motywu snu w wybranych dziełach.
15. Tematyka historyczna jako tworzywo literatury polskiej w XIX i XX wieku. Omów wybrane przykłady.
16. Konflikt pokoleń w ujęciu twórców różnych epok. Rozważ problem na wybranych przykładach.

17. Mit o Syzyfie i jego literackie reinterpretacje. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literatury XX wieku.
18. Różne wizerunki lekarza w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok literackich.
19. Etos rycerski w literaturze średniowiecza i dziełach literackich XIX wieku. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
20. Różne koncepcje dramatu na przestrzeni dziejów. Porównaj wybrane przykłady, odwołując się do różnych utworów.
21. Różne obrazy polskiego dworu – od sielanki do parodii. Przedstaw temat na wybranych przykładach literackich.
22. Bunt i pokora jako sposoby zachowań człowieka wobec Boga. Przedstaw je na przykładzie wybranych utworów literackich.
23. Satyryczny obraz Polski i Polaków w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach
24. Obrazy śmierci i umierania. Omów funkcjonowanie motywu, odwołując się do przykładów z różnych epok literackich.
25. Koniec i początek świata. Przedstaw mitologiczne i literackie wizje tworzenia i zagłady świata, odwołując się do kilku przykładów.
26. Różnorodność kreacji bohatera romantycznego. Scharakteryzuj, odwołując się do wybranych przykładów z literatury.
27. Różne obrazy rodziny w literaturze. Omów zagadnienie, odwołując się do kilku wybranych przykładów z różnych epok
28. Motyw rozstania i jego funkcje w tekście literackim. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów z literatury XIX i XX wieku.
29. Czarny charakter w dziełach literackich różnych epok. Omów funkcje bohatera negatywnego na wybranych przykładach.
30. Sposoby wykorzystania mitów i legend średniowiecza w literaturze współczesnej. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów.
31. Różne koncepcje patriotyzmu. Rozważ problem na przykładzie literatury dwóch wybranych epok.
32. Porównaj różne koncepcje bohatera tragicznego, odwołując się do utworów dwóch wybranych epok.
33. Koncepcje tragizmu w teatrze antycznym, szekspirowskim i romantycznym. Przedstaw je, odwołując się do wybranych dramatów trzech epok literackich.
34. Przedstaw na wybranych przykładach funkcjonowanie motywów tyrzejskich w literaturze polskiej.
35. Obraz młodego pokolenia w literaturze różnych epok. Omów zagadnienie, odwołując się o wybranych przykładów.
36. Literackie portrety kobiet. Przedstaw je, odwołując się do różnych przykładów z literatury XIX i XX wieku.
37. Mit o Prometeuszu i jego reinterpretacje. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów.
38. Postacie i symbole antyczne w poezji Zbigniewa Herberta. Rozważ problem na wybranych przykładach.
39. „Treny” Jana Kochanowskiego inspiracją w literaturze różnych epok. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
40. Awangarda i tradycja w poezji lub prozie polskiej dwudziestolecia międzywojennego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.

41. Bohater w zgodzie ze światem. Przedstaw i porównaj postacie szczęśliwych bohaterów z wybranych utworów.
42. Sposoby kreowania portretów zdrajców ojczyzny w literaturze. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów.
43. Istota i funkcja utworów parenetycznych literatury średniowiecza. Przedstaw problem, wykorzystując wybrane utwory epoki.
44. Motyw śmierci w literaturze średniowiecza i baroku. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
45. Porównaj kreację bohatera dramatu romantycznego i bohatera dramatu współczesnego, analizując wybrane utwory.
46. Żydzi w literaturze polskiej. Przedstaw obraz społeczności żydowskiej lub jej pojedynczych reprezentantów na podstawie wybranych dzieł literatury XIX i XX wieku.
47. Literatura jako diagnoza stanu społeczeństwa. Odwołując się do utworów z różnych epok literackich, wykaż, że są one wiernym obrazem rzeczywistości, w której powstały.
48. Różne obrazy miast przedstawione w literaturze XIX i XX wieku. Omów je, odwołując się do wybranych utworów.
49. Motyw „exegi monumentum” w twórczości Horacego jako źródło inspiracji w literaturze polskiej różnych epok. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów poetyckich.
50. Motywy muzyki, rzeźby i malarstwa w literaturze XIX i XX wieku. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów
51. Mechanizmy działania instytucji ukazane w literaturze. Określ je, odwołując się do wybranych powieści XX wieku.
52. Poeta jako mędrzec, myśliciel i moralista. Omów zagadnienie, odwołując się do twórczości W. Szymborskiej i Z. Herberta.
53. Ideały młodości w zderzeniu z realizmem wojny. Zaprezentuj zagadnienie, odwołując się do twórczości poetów pokolenia Kolumbów.
54. Bohater literacki wobec rzeczywistości państwa totalitarnego. Omów problem na wybranych przykładach literackich.
55. Różne wizerunki bohatera - artysty. Przetaw je na przykładach literackich pochodzących z tej samej epoki.
56. Określ zasady etyki Conradowskiej i konsekwencje jej przyjęcia w życiu człowieka. Omów problem, odwołując się do jednej powieści J. Conrada i wybranego utworu z literatury okresu wojny i okupacji.
57. Przedstaw różne konstrukcje fabuły we współczesnej powieści kryminalnej. Odwołaj się do wybranych utworów.
58. Paraboliczny charakter baśni. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów należących do tego gatunku literackiego.
59. Różne sposoby mówienia o miłości. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów poetyckich pochodzących z różnych epok.
60. Ocena narodu polskiego w literaturze romantycznej i modernistycznej. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
61. Niewłaściwe wybory, fałszywe kroki, błędy bohaterów literackich. Przedstaw i oceń ich konsekwencje na podstawie wybranych tekstów literackich.
62. Obraz gór w literaturze XX wieku i/lub XXI wieku. Przedstaw na wybranych przykładach.

Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki:

63. Starożytny wojownik, średniowieczny rycerz Roland i współczesny Batman. Przedstaw ewolucję etosu rycerza, odwołując się do wybranych przykładów literatury, sztuki masowej, filmu.
64. Różne ujęcia motywu diabła w literaturze i sztuce. Omów problem, analizując wybrane dzieła.
65. Różne sposoby wykorzystania motywu tańca. Omów problem odwołując się do przykładów z literatury i sztuki.
66. Filmowe adaptacje dzieł romantycznych. Zaprezentuj i skomentuj wybrane dzieło.
67. Różne sposoby przedstawiania Holocaustu w literaturze i filmie. Zaprezentuj i skomentuj wybrane dzieła.
68. Różne sposoby tworzenia nastroju grozy w literaturze i sztuce. Przedstaw je, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.
69. Wesele jako tło do pokazania obyczajowości danej społeczności. Przedstaw na wybranych przykładach z literatury i z filmu.
70. Różnorodność środków perswazji w reklamie. Omów na przykładach znaczenie obrazu, muzyki, słowa.
71. Zjawy i duchy - ich różnorodne wykorzystanie w dziele literackim i filmowym. Omów na wybranych przykładach.
72. Impresjonizm w literaturze i sztuce. Odwołując się do wybranych dzieł, określ i omów środki artystycznego obrazowania.
73. Motyw śmierci w literaturze i malarstwie. Przedstaw sposoby jego wykorzystania w wybranych dziełach.
74. Mity greckie jako źródło inspiracji dla artystów epoki renesansu. Przedstaw na wybranych przykładach literackich i plastycznych
75. Bohaterowie literaccy i filmowi w habitach. Zaprezentuj sposoby ich kreowania i wpływ na wymowę utworów.
76. Motyw Ikara w literaturze i malarstwie. Odwołując się do wybranych dzieł, omów sposoby ujęcia tego motywu.
77. Motyw Apokalipsy. Przedstaw różne sposoby jego wykorzystania, odwołując się do wybranych przykładów z literatury i malarstwa.
78. Pochwała codzienności w literaturze i filmie. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych dzieł filmowych i literackich.
79. Różne wizerunki dziecka w literaturze i malarstwie. Scharakteryzuj i porównaj sposoby ich kreowania.
80. Funkcje motywów tatrzańskich w literaturze i malarstwie okresu Młodej Polski. Określ je, analizując wybrane dzieła sztuki.
81. Różne portrety matki w literaturze, filmie i sztukach plastycznych. Przedstaw na wybranych przykładach.
82. Motyw ogrodu w literaturze, malarstwie i filmie. Omów sposoby jego funkcjonowania na wybranych przykładach.
83. Wizerunek kobiety współczesnej w literaturze i filmie. Scharakteryzuj sposoby jej kreowania.
84. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie młodopolskim. Omów jego funkcje, odwołując się do wybranych tekstów kultury.

85. Różne sposoby wykorzystania motywu burzy w literaturze i malarstwie okresu romantyzmu. Określ je, odwołując się do wybranych dzieł.
86. Dzieło literackie jako tworzywo sztuki filmowej. Omów zagadnienie, odwołując się do adaptacji wybranej powieści pozytywistycznej.
87. Motyw syna marnotrawnego w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach różne jego ujęcia.
88. Brzydota jako kategoria estetyczna w sztuce barokowej. Omów jej istotę i funkcje, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.
89. Artystyczne ujęcia macierzyństwa w literaturze i sztukach plastycznych. Przedstaw je w oparciu o analizę wybranych dzieł.
90. Turpizm w obrazowaniu literackim i malarskim. Omów problem na przykładach dzieł różnych twórców.
91. Awangardowość sztuki dwudziestolecia międzywojennego. Określ jej charakter, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.
92. Różne portrety nauczycieli i uczniów w literaturze i filmie. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
93. Dawne i współczesne wzorce rodziny. Przedstaw i porównaj, odwołując się do wybranych przykładów z literatury i seriali telewizyjnych.
94. Obrazy dziejów Polski i Polaków w literaturze i sztuce. Dokonaj analizy wybranych dzieł.
95. Mity współczesnej kultury pop. Określ ich istotę, odwołując się do wybranych dzieł kultury.
96. Różnorodne odczytania dramatu młodopolskiego w jego scenicznych lub filmowych realizacjach. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
97. Wizje końca świata w literaturze i malarstwie. Określ ich istotę i funkcje, odwołując się do wybranych dzieł.
98. Portret kobiety w dwóch wybranych epokach. Rozważ temat, odwołując się do przykładów z literatury i malarstwa.
99. Omów walory poetyckie opowiadań Jarosława Iwaszkiewicza i sposoby ich eksponowania w adaptacjach filmowych Andrzeja Wajdy.
100. Ekranizacje powieści Henryka Sienkiewicza. Omów zagadnienie, odwołując się do adaptacji wybranych utworów.
101. Obraz młodego pokolenia we współczesnej literaturze, filmie i piosence. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
102. Na przykładach wybranych z literatury współczesnej i filmu przedstaw różne sposoby wykorzystania motywu Pasji w sztuce.
103. Różne ujęcia motywu matki cierpiącej w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z literatury i malarstwa.
104. Wyjaśnij istotę groteski, opisz jej funkcje oraz różne sposoby funkcjonowania w literaturze, sztukach plastycznych, filmie.
105. Sposoby ukazywania wad ludzkich w twórczości wybranych komediopisarzy. Omów problem, odwołując się do trzech dzieł różnych autorów.

Język:

106. Językowe środki perswazji w reklamie. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach z radia, telewizji i prasy.
107. Obraz kobiety utrwalony w przysłowiaach polskich. Dokonaj analizy językowej wybranych przykładów.
108. Funkcjonowanie frazeologizmów w poezji współczesnej. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych utworów.
109. Istota i funkcje stylizacji archaicznej. Omów problem, odwołując się do wybranych powieści historycznych.
110. Omów i oceń poprawność językową zapożyczeń w zgromadzonych przez siebie tekstach prasy codziennej.
111. Zbadaj funkcje frazeologizmów w sloganach reklamowych. Wykorzystaj zgromadzony przez siebie materiał.
112. Retoryczne środki językowe w literaturze renesansu. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
113. Na podstawie analizy wybranych tekstów, zamieszczonych w prasie codziennej, omów tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny.
114. Przysłowia, sentencje, maksymy, aforyzmy. Dokonaj ich analizy językowej i określ funkcję w wybranych utworach literackich.
115. Stylizacja językowa w dziełach literackich. Omów jej rodzaje, cechy i funkcje w wybranych utworach.
116. Przeanalizuj język i styl wyznań miłosnych na przykładzie tekstów epistolarnych dwóch wybranych epok literackich.
117. Twórcze wykorzystania stylów funkcjonalnych (np. urzędowego, potocznego) w poezji XX wieku. Omów problem na wybranych przykładach.
118. Omów rolę i sposób funkcjonowania neologizmów w twórczości trzech wybranych poetów.
119. Wpływ procesów językowych doby staropolskiej na kształt współczesnego języka polskiego. Omów problem na wybranych przykładach.
120. Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie na wybranych przykładach tekstów kabaretowych.
121. Język poezji barokowej. Scharakteryzuj, przywołując wybrane teksty tej epoki.
122. Stylizacja językowa we współczesnej literaturze polskiej. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
123. Scharakteryzuj styl literacki swojego ulubionego pisarza na podstawie wybranych utworów.
124. Manipulacja językowa. Omów problem nowomowy w literaturze lub publicystyce.
125. Język mówiony jako tworzywo literatury, np. w twórczości Bolesława Prusa, Juliana Tuwima, Mirona Białoszewskiego, Stanisława Barańczaka. Przeanalizuj wybrane utwory